

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ A TANEČNÍ FAKULTA

Hudební umění

Trubka

Bakalářská práce

**Oskar Böhme a jeho Koncert e moll,
op. 18 pro trubku**

Martina Vasilová, DiS.

Vedoucí práce: prof. Vladimír Rejlek

Oponenti práce: odb.as. MgA. Jaroslav Rouček, Ph.D.
odb.as. MgA. Karel Malimánek

Datum obhajoby:

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2017

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Music Arts

Trumpet

BACHELOR 'S THESIS

**Oskar Böhme and his Concert in E minor,
Op. 18 for trumpet**

Martina Vasilová, DiS.

Thesis advisor: prof. Vladimír Rejlek

Examiners: odb.as. MgA. Jaroslav Rouček, Ph.D.
odb.as. MgA. Karel Malimánek

Date of thesis defense:

Academic title granted: BcA.

Praha, 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci s názvem

Oskar Böhme a jeho Koncert e moll, op. 18 pro trubku

vypracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.

Praha dne 28. dubna 2017

podpis studenta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Poděkování

Ráda bych poděkovala prof. Vladimíru Rejlkovi, odb.as. MgA. Jaroslavu Roučkovi Ph.D. a profesoru Miroslavu Kejmarovi za mimořádnou shovívavost při řešení problémů a za cenné připomínky k dané problematice.

Abstrakt

Jako hlavní cíl mé bakalářské práce jsem si zvolila problematiku koncertu Oskara Böhmeho a jeho zapomenutý život. Svou práci jsem rozdělila do pěti kapitol, ve kterých se zabývám rodinou Oskara Böhmeho a jeho studiem, které je zajímavé pro dnešní generaci trumpetistů. Dále se zabývám jeho skladatelským odkazem, méně známými díly, ale i stěžejními kompozicemi. Ve čtvrté kapitole se věnuji obtížnosti trubkového koncertu a faktem, proč se premiérováný Böhmův Koncert na cornet á pistons hrál od jisté doby více na B trubku v tónině f moll. V poslední kapitole ujasňuji provedení Böhmeho koncertu v naší době, tzn. znovuobjevení koncertu dnešní generací trumpetistů.

Klíčová slova

Oskar Böhme

Koncert

Kornet

Trubka

Abstract

As a main object of my bachelor thesis I choosed problematics of the Oscar Böhme´s Concerto and his forgotten life. I devide my thesis into five chapters, in which I deal with family of Oscar Böhme and with his studies, which is interesting for present generation of trumpetists. In following parts I deal with his composer bequest, less known work, but even with his key compositions. In the fourth chapter I deal with interpretative difficulty of Böhme´s concerto and with a fact, why has been Böhme´s concerto, originally premiered on cornet á pistons, since certain time performed on B trumpet in f minor key. In the last chapter, I deal with frequency of performances of Böhme´s concerto in our time, it means rediscovery of the concerto at nowadays generation of trumpetists.

Keywords

Oskar Böhme

Concert

Cornet

Trumpet

Obsah

ÚVOD	1
1 OSKAR BÖHME A JEHO BRATŘI MAX WILLIAM, GEORG A BENNO	2
1.1 MAX WILLIAM BÖHME.....	2
1.2 GEORG A BENNO BÖHME.....	4
2 OSKAR BÖHME VELKÝ TRUMPETISTA, MALÝ SKLADATEL	5
2.1 KONZERVATOŘ V LIPSKU A PROF. FERDINAND WEINSCHENK.....	5
2.1.1 <i>Cestovní léta 1885-1894</i>	9
3 BÖHMŮV SKLADATELSKÝ ODKAZ, JEHO STĚŽEJNÍ KOMPOZICE	11
3.1 DEDIKACE TRUBKOVÉHO KONCERTU A FRIEDRICH STEUBER.....	13
4 OBTÍŽNOST TRUBKOVÉHO KONCERTU	15
5 ČETNOST REPRODUKČÍ BÖHMEHO KONCERTU V NAŠÍ DOBĚ	22
5.1 ZAJÍMAVÝ KONEC ŽIVOTA, KTERÝ BYL DONEDÁVNA NEJASNÝ.....	24
ZÁVĚR	26

Úvod

Téma své bakalářské práce jsem si vybrala z důvodu zaujetí pro skladatele, který není v České republice a v současné době zcela znám. Zabývám se okolnostmi jeho studií a představuji profesory, od kterých mohl čerpat. Dále čtenáře seznamuji s jeho zajímavým koncem života, který byl donedávna nejasný. Už od studií na Konzervatoři v Českých Budějovicích jsem chtěla hrát Koncert e moll, op. 18 od Oskara Böhmeho. Musela jsem ale počkat, až se mé hudební vnímání rozšíří na několik odvětví. Nechápat koncert jako kuličky vepsané na papír, ale chápat i okolnosti vzniku koncertu, možné okolní vlivy ostatních německých skladatelů té doby a možnou podobnost s jiným koncertem na odlišný nástroj. Proto pro volbu tématu na bakalářskou práci jsem měla jasno od samotného začátku. Zvolit si koncert, který je zajímavý interpretací ve dvou tóninách na rozdílné nástroje od skladatele, který ho napsal pro nástroj, na který vynikal od útlého dětství.

1 Oskar Böhme a jeho bratři Max William, Georg a Benno

Oskar Böhme se narodil 24. února roku 1870 nedaleko Drážďan v hornické obci Postchapell. Pocházel z hudební rodiny a spolu se svými dvěma bratry, kteří se také věnovali hře na trubku, od mala prokazoval talent. Myslím si, že úloha Oscara nebyla jednoduchá. Zvláště ve chvíli, kdy se chtěl vyrovnat svým bratrům, kteří své postavení ve společnosti a orchestrech již měli dané. Doposud jsem v historii nenašla rodinu, která by byla s trubkou více spojena, než tato. Společně se svými bratry Maxem Williamem a Georgem, kteří byli taktéž hráči na trubku, se dá předpokládat, že započal hudební vzdělání u svého otce Heinricha Wilhelma, trumpetisty a skladatele.¹ Oskarův otec působil také jako učitel hudby v Drážďanech.

1.1 Max William Böhme

Max William byl zajímavou osobností v trumpetovém orchestrálním světě, mezi skladateli i jako profesor a zakladatel hudební školy. Myslím si, že i velký vzor pro Oskara. Byl prvním profesorem hry na trubku na Royal Hungarian National Music Academy² (předchůdce dnešní Franz Liszt Music Academy) mezi lety 1897 až 1907. Člen Royal Court Opera and Bayeruth Festival Orchestras³ a prvním trumpetistou v Budapest Opera Orchestra od roku 1889 do roku 1908.

Poté založil hudební školu v rodném městě Potschapell, kam se i vrátil na konci života. Ve srovnání s dnešními hudebními školami je

¹ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s.203

² „100 Years of Trumpet Instruction at the Franz Liszt Music Academy of Budapest“ *ITG Journal* 22/3 (February 1998) :29, Tarr, Edward H. *East Meets West*- s.211

³ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s.215

zajímavé, že William už v samém počátku představení školy veřejnosti informoval o zaměření na žestové nástroje, zvláště trubku.

Další ojedinělost této školy spočívala v soukromých a individuálních výukách daného nástroje. Na rozdíl od dnešního přijímacího řízení byli žáci přijímáni kdykoliv v průběhu roku. Dalšími obory byly například hra na klavír, housle, zpěv nebo hudební teorie.⁴

William, jak už jsem zmínila, byl i skladatel. Některé z jeho publikací jsou známé i dnešní generaci trumpetistů, například *Great Comprehensive Method for B Trumpet or Cornet or Alto Horn, Small Trumpet Method with 20 Instrumental Studies as well as Fanfares*.⁵

Ředitel Royal Hungarian National Music Academy si Williama velice vážil. Za jedenáct let svého působení ve škole vychoval řadu skvělých studentů ve svém oboru a dělal dobré jméno škole, což dokazuje jeho kvality nejen jako trumpetového sólisty a hráče v orchestru, ale i schopnost předávat své mnohaleté zkušenosti mladším generacím. Důvod k odchodu z této instituce nebyl tak úplně podle představ samotného Williama, s hlubokou lítostí se s ním rozloučili pro jeho závažnou nemoc.⁶

⁴ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth*. Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s.215

⁵ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth*. Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s.211

⁶ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth*. Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s.216

1.2 Georg a Benno Böhme

Dalším z bratrů, který se věnoval hře na trubku, byl Georg. Ani on nebyl ve stínu svých sourozenců a stal se prvním trumpetistou v Thalia Theater in Wuppertal a byl jím až do roku 1935.

Za zmínku stojí i poslední z bratrů Benno, i když jako jediný z rodiny se hudbě nevěnoval, byl řezbářem.⁷

⁷ TARR, Edward H. Eichsel nr. Rheinfelden, New Year 2009/ March 5, 2010

2 Oskar Böhme velký trumpetista, malý skladatel

Oskar své nadání ve hře na kornet projevoval již v raném věku, kdy vystupoval na veřejnosti jako kornetista v pouhých patnácti letech. Při hledání zajímavostí o jeho životě a začátcích kornetové hry jsem narazila na mnoho recenzí, ale tato z roku 1892 asi nejlépe vystihuje Böhmeho talent: *„He was said to possess not only a clean technique, an unsurpassable embouchure, and a large dynamic spectrum, but also a deeply emotional feeling for music.“*⁸

2.1 Konzervatoř v Lipsku a prof. Ferdinand Weinschenk

Své vzdělání rozvíjel na Konzervatoři v Lipsku, kde studoval hru na kornet pod vedením vynikajícího trumpetisty a uznávaného pedagoga Ferdinanda Weinschenka. Tato instituce byla založena roku 1843 Felixem Mendelssohnem Bartholdym a platila za jednu z nejprestižnějších. V začátcích se zde učily obory klavír, zpěv, varhany, dirigování, hudební teorie a kompozice. Teprve roku 1882 začala výuka orchestrálních nástrojů, včetně kornetu.⁹ Možná právě ve třídě profesora Weinschenka získal představu o barvě tónu, či celkovém dojmu, jak začlenit zvuk trubky do orchestru, aby se co nejlépe pojila se zbytkem ostatních skupin. V neposlední řadě měl potřebnou kuráž k sólovému vystupování, kterou znal již z mládí, ale až později ji dovedl k dokonalosti.

Ferdinand Weinschenk byl jeden z nejdéle působících hráčů v dechové sekci Leipzig Municipal Orchestra, hrál zde od roku 1861. Vynikající první trumpetista, který získal pověst jako jeden z předních umělců ve svém oboru, odešel z orchestrálního světa ve věku šedesáti

⁸ „Bylo o něm napsáno, že má nejen čistou techniku, nepřekonatelný nátisk a velkou dynamickou škálu, ale také hluboce emocionální cit pro hudbu.“ (volně přeloženo z knihy Tarr, Edward H.)

⁹ Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: Historic Brass Society Journal, Vol. 11, PP. 15. Available at <http://openusclibrary.org/article/228507/>.

osmi let. Na jeho místo nastoupil první trumpetista Franz Herbts, který zde setrval až do roku 1936.¹⁰

Obrázek 1: Weinschenk's signature: Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: *Historic Brass Society Journal*, Vol. 11, pp. 15. Available at <http://openmusiclibrary.org/article/228507/>¹¹.

Profesor Weinschenk, orchestrální trumpetista a sólista, který byl považován za ikonu v trumpetovém světě, se věnoval i pedagogické činnosti na lipské konzervatoři od roku 1882.¹² Materiály za dobu jeho profesorského působení můžeme najít v podobě recenzí v hudebních časopisech a dalších dokumentech, které jsou v archivu na lipské konzervatoři. Jeho studenti vykazovali značnou zapálenost pro daný obor. Myslím si, že v jeho kornetové třídě bylo samozřejmostí zdokonalovat techniku, rozšiřovat interpretační schopnosti a celkový hudební vývoj jedince.

Skladby, které hráli jeho studenti na různých koncertech a recitálech, jasně ukazují na preferovaný typ nástroje té doby, kornet. Je pravda, že repertoár kornetu nepatří do těch vážnějších koncertů, jako je například koncert Haydnův, ale nemůžeme říci, že by skladby pro kornet neobsahovaly technický materiál a virtuozitu. Byl to nástroj, na který studenti hráli promoce, recitály a koncerty. Myslím si, že je škoda, že se na něj víceméně v našem století zapomnělo. V dnešní době je trend spíše trumpetového zvuku, s kornetem se setkáváme jen zřídka, mnohdy

¹⁰ Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: *Historic Brass Society Journal*, Vol. 11, PP. 12. Available at <http://openmusiclibrary.org/article/228507/>.

¹¹ Weinschenk's signature: Courtesy of the Leipzig Conservatory archive: Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: *Historic Brass Society Journal*, Vol. 11, pp. 15. Available at <http://openmusiclibrary.org/article/228507/>.

¹² Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: *Historic Brass Society Journal*, Vol. 11, PP. 11. Available at <http://openmusiclibrary.org/article/228507/>.

jen při hraní koncertů tomu určených, či orchestrálních partech a sólech, kde to skladatelé vyžadovali.

Obrázek 2: Ferdinand Weinschenk: Tarr, Edward H. (1999) *Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History*. In: *Historic Brass Society Journal*, Vol. 11, pp. 11. Available at <http://openmusiclibrary.org/article/228507/>.

Oskar Böhme i při studiích nezapomínal na svého bratra Williema, se kterým koncertoval. Publikum bylo z jejich spolupráce nadšené a vždy je odměnilo bouřlivým potleskem. Nepochybně bylo nádherné vidět dva bratry společně na koncertních podiích.

Do té doby bychom asi jen těžko hledali sourozence, kteří vynikali ve stejném nástroji s takovou virtuozitou. Obdivovali je za jejich čistou techniku, která byla brilantní i v těch nejmenších nuancích. I v obtížných koncertech disponovali čistou intonací, která byla možná dána společným cvičením z mládí. Na koncertě z roku 1892 hráli dueto *Fantasy from Halévy's opera La Juive for 2 Cornets á Pistons*.¹³

¹³ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth*. Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 217

Jejich hudební vzdělání by mohlo být chápáno dnešní generací jako „*science fiction*“. Max William stejně jako Oskar studoval více oborů. Hudební rozhled, který získali při studiích, jim nabízel samozřejmost v projevu. Možná právě proto mohl Max William stát na koncertních pódíích a hrát sólově, být uznávaným prvním trumpetistou v orchestru a v pozdější době si otevřít i vlastní hudební školu.

V dnešní době považujeme za zcela přirozené studovat pouze jeden obor, avšak nikoliv tomu tak bylo v době minulé. Oskar studoval nejen hru na kornet, ale i hudební teorii, kompozici a samozřejmostí byla hra na klavír.

2.1.1 Cestovní léta 1885-1894

Zjistila jsem, že mezi roky 1885-1894 Oskar hodně cestoval. Studoval u profesorů v Hamburгу, Berlíně, Budapešti a Lipsku.¹⁴ Jeho promoce na Konzervatoři v Lipsku nebyla roku 1888, jak se uvádělo, ale studium ukončil až 1. prosince roku 1897.¹⁵

Další profesor, který obohatil Böhmeho hudební vnímání, ale tentokrát v hudební teorii a komponování, byl Cornelius Gurlitt, profesor z Hamburгу. V Lipsku pokračoval u profesora Victora von Herzfelda, který ho rovněž učil kompozici, hudební teorii a hře na klavír. Profesor Salomon Jadassohn vystihl Böhmeho hudební talent v jednom ze svých zápisů učitelů:

„Mr. Böhme, very talented, worked very diligently and acquired excellent knowledge of harmony, counterpoint, canon and fugue, of instrumentation, and of musical form. With talented and first-hand knowledge he also tried his hand at compositions for wind instruments.”¹⁶

Tento zápis dokládá, že Böhmeho talent byl opravdu nevyčerpatelný. Böhme byl schopný nejen studovat a dále se rozvíjet ve hře na kornet, ale i koncertovat se svým bratrem a také vstřebávat nové poznatky v jiném odvětví studia. Dále se profesor Jadassohn zmínil o jeho talentu ve hře na klavír:

¹⁴ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 204

¹⁵ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s.204

¹⁶ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s.205

„Mr. Böhme je velmi talentovaný, pracoval velmi pilně a získal excelentní znalosti harmonie, kontrapunktu, kánonu a fugy, instrumentace a hudebních forem. S talentem a potřebnými znalostmi také vyzkoušel své schopnosti u skladeb pro dřevěné dechové nástroje.“ (volně přeloženo)

„Mr. Böhme was an absolute beginner, but in the short time of his present at the conservatory nevertheless acquired a not anconsiderable degree of technique which he will well know how to use in the future, together with his otherwise very good musical endowment.“¹⁷

V dnešní době bychom mohli říci, že byl premiantem třídy, věnoval se sólové činnosti ve hře na kornet. Společně s bratrem Maxem Williamem vystupovali na koncertech, kde je publikum vítalo s otevřenou náručí a pokaždé chtělo, aby se vrátili. Mezi roky 1894 a 1896 byl členem Budapest Opera Orchestra, stejně jako jeho bratr Max William.¹⁸ Dělal dobré jméno škole i každému z profesorů.

¹⁷ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s.205

„Mr. Böhme byl úplný začátečník, ale v krátkém čase jeho přítomnosti na konzervatoři přesto získal nezanedbatelnou míru techniky, kterou bude velmi dobře vědět jak použít v budoucnosti, společně s jeho jinak velmi dobrým hudebním nadáním.“ (volně přeloženo)

¹⁸ TARR, Edward H. Eichsel nr. Rheinfelden, New Year 2009/ March 5, 2010

3 Böhmovův skladatelský odkaz, jeho stěžejní kompozice

Už při studiích na konzervatoři v Lipsku prokázal Böhme svůj talent i v oblasti kompozice. Jeho spolužáci mu často hráli skladby na školních recitálech nebo koncertech mimo půdu konzervatoře. V dnešní době se také setkáváme s interprety, kteří mají nadání pro dva rozlišné obory. Studenti hrající profesionálně na svůj nástroj a k tomu komponují, nebo hrají skladby od svých kolegů z katedry kompozice. Už méně častý je jev, že by trumpetista skládal pro svůj nástroj sólový koncert, skladby pro žesťové soubory, nebo dřevěné nástroje.

Seznam jeho skladeb není zdaleka tak rozsáhlý jako je tomu u řady významných skladatelů z té doby. Například Richard Strauss, skladatel pozdější éry romantismu, narozen 11. června roku 1864 (o šest let starší než Oskar Böhme), má v seznamu svých skladeb opusy známé po celém světě. Nad třicet tři opusů těch nejznámějších symfonických básní, oper a ostatních symfonických skladeb. Symfonické básně, které se vybaví snad každému posluchači a zejména trumpetistovi: *Eine Alpensinfonie (1915)*, *Also sprach Zarathustra (1896)*.¹⁹

Mezi Böhmeho skladbami najdeme spíše menší díla zaměřená na žesťové nástroje, které oslovily hráče na trombon, lesní roh, ale zejména trumpetisty, kornetisty.

Böhmovův skladatelský odkaz čítá několik známých opusů, které se vryly do paměti mnoha trumpetistům po celém světě. Některé z nich můžeme nalézt v řadě knihoven, školních vitrínách s notami, či v notových deskách v pouzdrech na trubku spolu s ostatními známými koncerty napsanými pro tento nástroj. Jedná se o díla op. 7 až op. 46.

¹⁹ ŠTILEC, Jiří, Miloslav NEDBAL a Miroslav HRŠEL, ed. *Slavná minulost německé hudby: [kapitoly z dějin německé hudby]*. Praha: Panton, 1963. Čtení o hudbě. s. 96

Považuji za důležité zmínit zde jeho kornetový kus *La Napolitaine: Tarantelle, Op. 25 (1903), Ballet Scene, Op. 31 (1907)* a sbírku etud *24 melodische Übungen in allen Dur- und Moll-Tonarten, Op. 20*.²⁰

Už při jeho studiích spolužáci z lipské konzervatoře Naumann a Steuber hráli Oskarovy skladby. Našla jsem programy, které zachycují několik dalších významných recitálů studentů ze třídy profesora Ferdinanda Weinschenka. Interpreti hrají na trubku nebo kornet.²¹

Recitál je z 26. listopadu roku 1897, který ukazuje další z Böhmeho skladeb: „*Scherzo f. zwei Tromp. v. O. Böhme (Schüler der Anstalt)*“ = „*HH. Naumann u. Steuber a. Leipzig*“.²² Recitál z 8. února roku 1898 nám sděluje, že páni Naumann a Steuber provedli další skladbu z jeho raného období: *the trumpet parts in O. Böhme's Praeludium, Fuge und Choral for two trumpets, horn, and trombone*.²³

Myslím si, že nejznámější Böhmova skladba pro žesťový ansábl je: *Trompetensextett in E-flat minor, Op. 30*, který publikoval roku 1907.²⁴ Na poslech krátké melodické úseky, které v celku tvoří dokonalý harmonický řád, disponující velkou škálou techniky, mimořádným rozsahem a barevným využitím nástroje.

²⁰ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth*. Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 203

²¹ Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: *Historic Brass Society Journal*, Vol. 11, pp. 16. Available at <http://openmusiclibrary.org/article/228507/>.

²² Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: *Historic Brass Society Journal*, Vol. 11, PP. 16. Available at <http://openmusiclibrary.org/article/228507/>.

²³ Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: *Historic Brass Society Journal*, Vol. 11, pp. 16. Available at <http://openmusiclibrary.org/article/228507/>.

²⁴ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth*. Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 203

3.1 Dedikace trubkového koncertu a Friedrich Steuber

Oskar vynikal ve třídě prof. Ferdinanda Weinschenka, i když v jeho třídě setrval velmi krátce. O jeho dobrém vztahu se svým profesorem svědčí i fakt, že Koncert e moll, op. 18 pro trubku dedikoval právě jemu.²⁵

Světová premiéra Böhmeho koncertu e moll se uskutečnila ve večerních hodinách 9. června 1899 na studentském recitálu lipské konzervatoře. Koncert byl proveden v původní tónině e moll s doprovodem klavíru a sólistou byl Friedrich Steuber.²⁶ Za povšimnutí stojí, že k provedení byl použit kornet, přesto že byl koncert původně napsán pro trubku.

Interpret F. Steuber byl narozen 13. 2. 1876. Než začal studovat trubku ve třídě profesora Weinschenka na konzervatoři, hrál na housle. Studium dvou tak rozdílných nástrojů mu mohlo pomoci k lepší interpretaci a pochopení frází. Možná právě proto si ho Böhme vybral k premiérování svého koncertu.

Pamatuji si slova svého profesora Miroslava Kejmara na konzervatoři, který mnohokrát mluvil o vedení fráze a celkovém dojmu v legátech a často to přirovnával k interpretaci skladeb na housle. Sám hru na housle studoval. Oba tyto nástroje se vzájemně podporují.

Má sestra Alice Vasilová studuje již třináct let souběžně hru na housle i na trubku, proto jsem se jí zeptala, jak se tyto dva nástroje vzájemně snášejí. *„Díky obtížnosti a virtuozitě hry na housle, je poté*

²⁵ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 207

²⁶ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 207

hudební tvořivost při hře na trubku jednodušší. Lépe jsou chápány fráze i hudební celek. Dobře je promyšleno dýchání a jednotlivé nádechy mezi frázemi, aby se hudba linula a dávala přirozený smysl. U houslí se musí hlídat mnoho aspektů. V jednom okamžiku musíme myslet na obě ruce současně a jejich pohyb sjednotit. Díky houslím mám na trubku lépe rozvinutou tvořivost. Při hře na housle díky trumpetě je pro mě kontrolování dechu samozřejmostí. Spousta hráčů na smyčcové nástroje na pravidelné dýchání nedbá a hra se stává křečovitou. V houslovém partu je přeci jen nepřeborné množství not v nejrozmanitějším rytmu oproti partům trumpetovým."²⁷

Steuber se od Böhmeho lišil ve studiu. Ve škole byl sice také ctižádostivý student, ale zejména v oboru trubky a klavíru. Prof. Salomon Jadassohn napsal o Steuberovi, že se jeho přednášek teorie zúčastňoval jen zřídka.²⁸ Naopak profesor A. Reckendorf, který ho učil hře na klavír, napsal: „*Came as a beginner, practised very industriously, and made the greatest progress; during the last half year he no longer came to his lessons. At the end he played the Tonstücke op. 59 by Kuhlau and the etudes op. 242 by L. Köhler.*”²⁹

Steuber měl v hlavě jen svůj hlavní nástroj. Zcela se mu oddal a soustředil na vše s ním spojené. Hrál první trubku v orchestru na lipské konzervatoři. Profesor Weinschenk jeho nadšení vystihl takto: „*Mr. Steuber attended his trumpet lessons diligently and became an excellent player, of which he gave proof in the institute's student recitals, including solo performances.*”³⁰

²⁷ Přejato z rozhovoru s Alicí Vasilovou ze dne 10. března 2017 v Praze

²⁸ Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: Historic Brass Society Journal, Vol. 11, pp. 31. Available at <http://openmusiclibrary.org/article/228507/>.

²⁹ Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: Historic Brass Society Journal, Vol. 11, pp. 31. Available at <http://openmusiclibrary.org/article/228507/>. „*Přišel jako začátečník, cvičil velmi pilně. Udělal největší pokrok během půl roku, kdy navštěvoval hodiny. V druhé polovině roku se na hodinách již neobjevil. Na konci hrál Tonstücke, Op. 59 od Kuhlaua a etudy, Op. 242 od L. Köhlera*“ (volně přeloženo)

³⁰ Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: Historic Brass Society Journal, Vol. 11, pp. 31. Available at <http://openmusiclibrary.org/article/228507/>. „*Pan Steuber navštěvoval hodiny trubky velice pilně a*

4 Obtížnost trubkového koncertu

Koncert Oskara Böhmeho je nejznámější opus pro trubku své doby. Najdeme v něm mnoho témat s variacemi a Böhmeho vnitřní fantazii. Domnívám se, že napsáním tohoto koncertu měl v úmyslu zlepšit dosavadní repertoár pro trubku a *cornet á pistons*.

Komparace Böhmeho hudební řeči s vytyčenými německými skladateli se více než nabízí. Vzhledem k tomu, že jsem ovlivněna tím, že má sestra se věnuje hře na housle, rozhodla jsem se srovnat Böhmeho trubkový koncert spolu s Mendelssohnovým houslovým. Při poslechu Mendelssohova Koncertu e moll, op. 64 (1864) se můj vnitřní názor v těchto dvou koncertech sjednocuje. Našla jsem tematickou podobnost obou těchto koncertů.

I když Felix Mendelssohn-Bartholdy zemřel dvacet tři let před Böhmovým narozením, nemůžeme vyloučit, že se Oskar v jeho hudební řeči nezhlédl.

V období premiéry byl koncert interpretován na *cornet á pistons* v tónině e moll. Až po odchodu profesora Ferdinanda Weinschenka z lipské konzervatoře nastoupila pro Böhmuův koncert nová etapa vývoje, která trvá dodnes. Weinschenkův nástupce byl Franz Herbits a v roce 1941 lze v tomto směru hovořit a jakési reformě Böhmeho koncertu do dalších desetiletí. Zavedl tóninu f moll³¹, aby byla možnost hrát koncert i na B trubku, která byla v té době a do dnešní doby je nejužívanějším nástrojem.

V původní tónině e moll hrál Böhmuův koncert i student Bennie Vanasek původem z Milwaukee, který svým vystoupením zahajoval večer

stal se z něho vynikající hráč, což dokazoval na mnoha studentských recitálech, včetně sólových vystoupení.“

³¹ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 203

11. března 1904 studentského recitálu na lipské konzervatoři. Hrál na kornet s doprovodem klavíru.³²

Obrázek 3: Program of the fifth graduation recital of the Leipzig Conservatory on 11 March 1904: Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: *Historic Brass Society Journal*, Vol. 11, pp. 18. Available at <http://openmusiclibrary.org/article/228507/>.

Když jsem si Böhmův koncert vybrala k nastudování, nenapadlo mne přemýšlet o tónině e moll. Bylo pro mě přirozenější hrát koncert v f moll tónině na B trubku. Myslím si, že už je to zarytý zvyk dnešní doby. Před pár lety se trumpetisti z několika zemí světa museli na mezinárodní soutěž v Markneukirchenu přeučovat koncert do původní tóniny. Osobně nemám zkušenost přestudovat koncert z naučené do jiné tóniny, ale po rozmluvě s trumpetistkou, která kvůli soutěži tuto výzvu podstoupila, jsem pochopila, že to nic lehkého nebylo.

³²Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: *Historic Brass Society Journal*, Vol. 11, pp. 17. Available at <http://openmusiclibrary.org/article/228507/>

Při nácviu Böhmeho koncertu jsem měla největší problém s celkovou výdrží a představou, jak by měl koncert vyznít. Po konzultacích na trubkových kurzech pod vedením profesora Kamila Roška a radách od mých profesorů jsem zjistila, že se na celkovou stavbu koncertu musím dívat více otevřeně. Již jsem zmínila podobnost tématu první věty s tématem z houslového Mendelssohnova koncertu. Když si představíme tažení smyčce od prvních tónů Böhmeho koncertu a cítíme frázi klenutou až k prvnímu rychlejšímu pohybu v šestnáctinových notách, dostaneme několikataktové téma, ve kterém můžeme využít barevných jemných legát spolu s pestrou dynamickou škálou, tak typickou pro tento koncert.

Koncert e moll op. 18 Oskara Böhmeho patří k náročným dílům trumpetové, respektive kornetové literatury. V celé skladbě je zřejmé, že Oskar psal koncert pro nástroj, který dokonale ovládal a věděl, jaké možnosti interpretace kornet umožňuje.

Kornet měl už v tehdejší době oproti trubce jinou stavbu a při hře se na něj používal nátrubek jiného tvaru. To umožňovalo v té době zahrát technicky o mnoho náročnější skladby právě na kornet, než na klasickou trubku. U kornetu se používala pístová mechanika. Na rozdíl od trubky, která se v době vzniku tohoto koncertu převážně používala s takzvanou „německou“ rotační mechanikou.

V následujícím interpretačním rozboru budu uvádět notové ukázky v tónině f moll, jelikož jsem koncert nastudovala na B trubku.

Hned v první větě Böhme dokáže mistrně poukázat na technické i melodické možnosti kornetu. Úvodní téma koncertu se v první větě představí nejprve ve své původní, melodické podobě. Toto téma v sobě nese mnoho znaků doby, ale hlavně místa vzniku, kde Oskar působil (v ruském Petrohradu a pozdějším Leningradu).

Úvodní melodické téma pozvolna přechází ve stupnicové pasáže a akordické rozklady. Při nácviu tohoto místa (takt 18 v ukázce níže) mi pomohla představa pomyslného akcentu na čtvrtou notu v sextole, aby byla sextola vyrovnaná a hrána pravidelně. Jakési rozdělení sextoly na dvě skupinky.

Allegro moderato. (M.M. ♩ = 108.)

A *poco meno*

Obrázek 4 notová ukázka

V písmenu A ve druhém taktu nastupuje část *poco meno cantabile*, kde slyšíme lyrické druhé téma, kde je potřeba zvýraznit tečkovaný rytmus, aby vyzněla přirozená hudební linie. Böhme toto téma rozvinul a tím poukázal na technické možnosti kornetu. Na nátiskově i technicky náročné a obtížné akordické rozklady v legátu, které nastupují ve třináctém taktu v písmenu B, navazuje brilantní technická pasáž, která svým deseti taktovým rozložením až do písmene C prověří technickou

vyspělost interpreta. Najdeme v ní kombinaci akordických rozkladů pod legátem i staccatem, kde můžeme pracovat s dynamikou. Od třetího taktu v ukázce 5 hrajeme mezzoforte až do pátého taktu třetí doby, kde nastupuje piano a probíhá až do sedmého taktu druhé doby, hned na třetí dobu hrajeme opět mezzoforte. V desátém taktu děláme postupně crescendo do písmene C. Ke zdůraznění technické náročnosti můžeme prodloužit první cis ve třetím taktu v přiložené notové ukázce a pak na notu a-cis-eis (noty, které jsou svázané legátem) užít nepatrný akcent, díky kterému se celkový dojem z pasáže stane zajímavějším.

Obrázek 5 notová ukázka

Závěr první věty je pro interpreta zkouškou dvojitého staccata. Začátek quazi cadenza a následné postupné zrychlování až do maximálního tempa je sice náročné, ale zároveň zde opět cítíme osobní zkušenost skladatele s nástrojem. Zajímavé je komparační spojení obou verzí koncertu (e moll, f moll), které se, na rozdíl od jiných opusů psaných pro příbuzné nástroje, hrají v obou dvou verzích lehce. Od písmene F Piu mosso děláme crescendo a decrescenda. V prvním taktu písmene F v přiložené notové ukázce číslo 6 děláme crescendo od první doby ke třetí, kde může být i malý akcent. Čtvrtá doba téhož taktu je už v decrescendu. Tímto způsobem opakujeme i druhý takt v písmenu F, pouze čtvrtá doba z toho taktu už bude s crescendem k třetímu taktu, kde máme pomyslný vrchol a hrajeme ve forte až do čtvrtého taktu s decrescendem k třetí době. Od čtvrté už nastupuje crescendo do pátého taktu, kde máme opět pomyslný vrchol této fráze.

Obrázek 6 notová ukázka

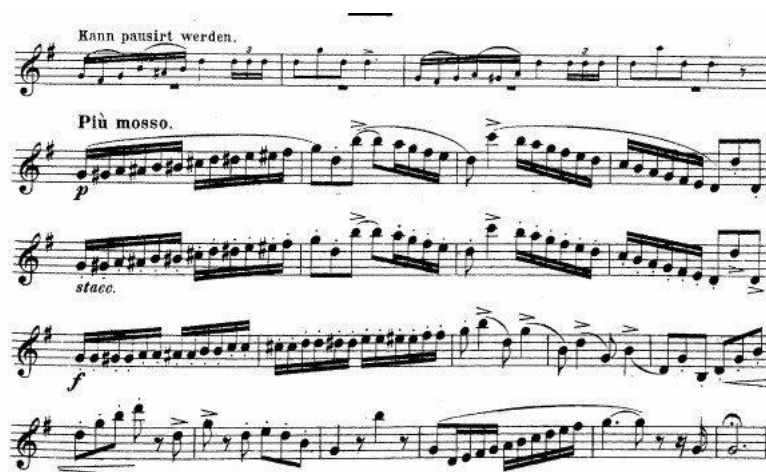
Druhá věta koncertu Adagio festivo je krásná, až hymnická melodie ve které může interpret nechat naplno proudit své emoce. Je to opět melodie, ve které jsou cítit kořeny zrodu (Rusko). Oskar Böhme, ač původem Němec, byl dle mého názoru ve své tvorbě velice ovlivněn místem svého působení Ruskem a velmi pravděpodobně i ostatními skladateli své doby. Bohužel jeho působení v tehdy už bolševickém Rusku nemělo vzhledem k tehdejšímu politickému vývoji v Rusku šťastný konec, jak píše v kapitole 5.1.

Tato věta mi chvílemi připadá jako zpověď autora a jako ohlédnutí za svým životem. Z existujících historických nahrávek tohoto koncertu se mi jeví jako nepřirozenější nahrávka pořízená Timofejem Dokshitzerem. Dle mého názoru tento famózní ruský trumpetista asi nejlépe dokázal ve své interpretaci pochopit autorovo zadání.

Obrázek 7 notová ukázka

Třetí věta Rondo se svým pojetím vrací k první větě. V duchu si můžeme představovat tanec, či valčík s vrcholem ve druhém a čtvrtém taktu. V trubkovém partu je to takt osm a takt deset. Brilantní, opět technicky náročná, ale interpretačně vděčná věta umožňující hráči předvést svou technickou vyspělost. Poslední věta z koncertu je plná energie, hravé nálady a má spád. Při jejím studiu si musíme dát pozor na některé technicky náročné pasáže. Ať už jde o melodické ozdoby, přírazy, retná legáta, či násobná staccata. V partu je opět znát autorova uvědomělost o možnostech nástroje. Na konci třetí věty, po krátké čtyřtaktové kadenci už následuje brilantní závěr od *Piu mosso*. Máme zde tři chromatické běhy v legátu, či násobném staccatu v celém rozsahu. První běh je pod legátem a působí velice jemně. Následující druhý je zdůrazněn dvojitým staccatem, které po předchozím legátu přidává na důraznosti v blížícím se závěru koncertu. Poslední běh je v repetovaných tónech, které při hře dvojitým jazykem vedou závěrečnou frázi do finále celého koncertu.

Obrázek 8 notová ukázka

5 Četnost reprodukcí Böhmeho koncertu v naší době

Jelikož byl koncert psán pro kornet, který byl v době vzniku tohoto koncertu velice oblíben, nebylo nic zvláštního, že se v průběhu několika generací na Koncert e moll, op. 18 trochu pozapomnělo. Velkou zásluhu na znovuzrození díla v moderní době měl Max Sommerhalder, který působil jako první trumpetista v Berlínském symfonickém orchestru německého rozhlasu mezi lety 1976 až 1979.³³ Max se seznámil s prací Sergeje Bolotina, ve které Bolotin uvedl údaje o ruských hudebnících. Možná právě on zapříčinil Böhmeho znovuobjevení v Rusku, jelikož byl slovník vydán v ruštině. Max Sommerhalder pak dále ve svém hledání o Oskarovi našel mnoho vydaných skladeb Böhmeho v několika knihovnách v Berlíně a jeho okolí. Max nejenže sestavil seznam skladeb, ale sám osobně interpretoval jeho koncerty na nahrávkách LP deskách. V roce 1980 byla první z nich nahraná na LP desku *Musique romantique russe pour trompette et piano*, můžeme zde najít dva koncertní kusy od Wiliho Bradta, Andante s variacemi od Reinholda Morozoviche Gliera a také Böhmeho Koncert e moll, op. 18.³⁴ Na této nahrávce byl Böhmeho koncert interpretován v tónině f moll. Sommerhalderovy nahrávky byly známy po celém světě. Myslím si, že posluchači a interpreti začali i díky tomuto více vnímat Böhmeho skladby. Interpreti postupem času zařadili Oskarův koncert jako repertoárovou skladbu pro trubku na své recitály na vysokých školách a konzervatořích, začal se hrát i na soutěžích. Böhmeův přínos do světa trubky měl i sešit 24 etud, který je dodnes používán.

Trumpetista z Osla Lars Naes si vybral roku 1983 Böhmeho koncert jako předlohu k napsání své diplomové práce. Součástí jeho práce bylo i natočení Koncertu e moll, op. 18 s orchestrem. Naes byl první, kdo

³³ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 210

³⁴ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 210

nahrál Böhmvův koncert v původní tónině s doprovodem orchestru. Trumpetista Armando Ghitalla zaznamenal koncert s doprovodem Slovenské filharmonie v tónině f moll, CD má název *Trumpet Concertos from Three Centuries*, dirigoval William Perry. V té době osobnost žijící v Moskvě Timofey Dokshitzer měl v oblibě nahrávky Maxe Sommerhaldera. Společně s Marcelem Hollensteinem, který byl přítelem Maxe Sommerhaldera naléhal na natočení skladeb tohoto typu.³⁵ Dokshitzer má nahrávku *Romantic Music for Trumpet*, můžeme zde slyšet Böhmeho koncert v tónině f moll a dva koncertní kusy Brandta, dirigent Anatoly Maltsiev.³⁶ Zajímavé na této nahrávce je, že T. Dokshitzer vynechal Allegretto mezi druhou a třetí větou. To nebyla jediná výjimka, kterou Dokshitzer udělal. Druhou větu, která byla původně napsaná Andante religioso, nazval Andante festivo. Myslím si, že za zmínku stojí i nahrávka vynikajícího trumpetisty a pedagoga Erica Aubiera, pořízena roku 1995 s doprovodem varhan.³⁷

³⁵ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth*. Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 211

³⁶ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth*. Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 210

³⁷ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth*. Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 211

5.1 Zajímavý konec života, který byl donedávna nejasný

Böhme měl zajímavý konec života, který byl donedávna nejasný. Po dvouletém angažmá v Maďarsku v letech 1894-1896, kde hrál v operním orchestru, přesídlil do Ruska do St. Petersburgu. Celých dvacet čtyři let působil v Mariinském divadle jako první hráč, od roku 1897 do roku 1921. Své hráčské zkušenosti uplatňoval i jednu sezónu roku 1900 v letních měsících v mořském letovisku u Baltského moře v Majorenhofu.³⁸

U moře se mu zalíbilo a stal se učitelem hudby na poměrně zajímavém místě, Vasiljevském ostrově. Vasiljevský ostrov společně s dalšími ostrůvky tvoří velmi lukrativní část ruského města Petrohrad. Myslím si, že zde bylo příjemné prostředí pro rozvoj hudby, umění a vzdělanosti, jelikož se zde nachází i další z uměleckých odvětví, jako je Petrohradská státní univerzita, nebo sídlo institutu pro ruskou literaturu nazývané Puškinův dům. Zjistila jsem, proč nebylo nic výjimečného na tom, že kornetista takového formátu se usadil na určitou dobu zrovna zde. Mnoho významných politiků, ekonomů, ale i vědců původem z Německa zde našlo své útočiště v 19. století. Sám Böhme na Vasiljevském ostrově setrval až do roku 1930.³⁹

Dále jeho kroky směřovali do Leningradského dramatického divadla, kde hrál od roku 1930 do roku 1934.⁴⁰

³⁸ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 208

³⁹ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 208

⁴⁰ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 208

Böhme zůstal do konce svého života v Rusku. Ale je zajímavé, že na to, kolik tu strávil času a vychoval určitě mnoho vzdělaných lidí, o jeho působení v samotném Rusku už tolik známo není. Za podotknutí stojí také fakt, že byl znám spíše jako kornetista, než trumpetista.

Böhme zůstal v Rusku po zbytek svého života, byl znám svými anti-německými názory. V roce 1934 byl 1. prosince zavražděn Stalinův tajemník ústředního výboru Sergej Mironovič Kirov. Stalin tuto událost použil jako zahájení čistek z řad umělců a vědců, neboli „Velký teror“. Během pár dnů po atentátu na S. M. Kirova bylo několik desítek tisíc obyvatel z hlavního města zatčeno. Někteří z nich byli převezeni do pracovních táborů, na zbytek čekala smrt. Roku 1936 19. ledna byl založen výbor pro umělecké záležitosti se zaměřením na různá odvětví. Zvláštní výbor byl pro výtvarné umění, divadlo a také hudbu.⁴¹

Někteří hudebníci dostali přísný zákaz interpretovat jakákoliv díla, ostatní umělci z cizích zemí byli vyhoštěni do vzdálenějších oblastí Ruska. I Böhme byl deportován na jižní pohoří Uralu (Orenburgu).⁴² Zde byl učitelem na základní škole v Chkalově od roku 1936 do roku 1938. A poslední zprávu, kterou máme o jeho životě je, že byl v říjnu v roce 1938 zastřelen.

⁴¹ TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 208

⁴² TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8. s. 209

Závěr

Má vize tématu bakalářské práce bylo bádání o trubkových koncertech a jejich autorech, dále uvést možnosti interpretace Böhmovy koncertu v tónině f moll. Poté ve své práci uvádím proč je tento koncert psaný ve dvou tóninách. Původní verze koncertu byla v tónině e moll a dále řeším otázku, proč se v průběhu doby ustálila interpretace v tónině f moll na B trubku. Při psaní této práce jsem se setkala se skutečností, že Böhmeho rodina byla hudebně založena. Oskar a jeho bratři Max i Benno hráli na trubku a v jejich začátcích je učil otec Heinrich Wilhelm. V mém dosavadním studiu trubky jsem se nesečkala s rodinou, která byla více spojena s tímto nástrojem. Bylo zajímavé porovnat studium Friedricha Steubera na dva rozdílné nástroje, před studiem na trubku u prof. Ferdinanda Weinschenka studoval hru na housle. Jelikož jsem vyrůstala v hudební rodině, kde hrál dědeček s pradědečkem na housle, mám housle vryté do paměti. Rozhovor s mou sestrou, která je také houslistkou, mi pomohl k lepšímu pochopení komparace mezi těmito dvěma nástroji.

Seznam literatury

TARR, Edward H. *East Meets West: The Russian trumpet tradition from the time of Peter the Great to the October Revolution, with a lexicon of trumpeters active in Russia from the seventeenth century to the twentieth.* Hillsdale, NY: Pendragon Press, c2003. ISBN 1-57647-029-8.

TARR, Edward H. Eichsel nr. Rheinfelden, New Year 2009/ March 5, 2010

ŠTILEC, Jiří, Miloslav NEDBAL a Miroslav HRŠEL, ed. *Slavná minulost německé hudby: [kapitoly z dějin německé hudby]*. Praha: Panton, 1963. Čtení o hudbě. s. 96

Seznam použitých zdrojů

Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: *Historic Brass Society Journal*, Vol. 11, PP. 11, 15, 16, 17, 18, 31. Available at <http://openusiclbrary.org/article/228507/>.

Rozhovor s Alicí Vasilovou ze dne 10. března 2017 v Praze

Seznam příloh a notového materiálu

<i>Obrázek 1: Weinschenk's signature: Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: Historic Brass Society Journal, Vol. 11, pp. 15. Available at http://openmusiclibrary.org/article/228507/.</i>	6
<i>Obrázek 2: Ferdinand Weinschenk: Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: Historic Brass Society Journal, Vol. 11, pp. 11. Available at http://openmusiclibrary.org/article/228507/.</i>	7
<i>Obrázek 3: Program of the fifth graduation recital of the Leipzig Conservatory on 11 March 1904: Tarr, Edward H. (1999) Ferdinand Weinschenk, (1831-1910) Pivotal Figure in German Trumpet History. In: Historic Brass Society Journal, Vol. 11, pp. 18. Available at http://openmusiclibrary.org/article/228507/.</i>	16
<i>Obrázek 4 notová ukázka.....</i>	18
<i>Obrázek 5 notová ukázka.....</i>	19
<i>Obrázek 6 notová ukázka.....</i>	20
<i>Obrázek 7 notová ukázka.....</i>	20
<i>Obrázek 8 notová ukázka.....</i>	21